

Advies over de toegekende bemestingsklassen in het gewestelijk RUP 'Heverleebos - Meerdaalwoud' in uitvoering van het Mestdecreet

Adviesnummer:	<u>INBO.A.3169</u>
Datum advisering:	31 juli 2014
Auteur(s):	Lieve Vriens
Contact:	Lieve Vriens (lieve.vriens@inbo.be)
Kenmerk aanvraag:	e-mail op datum van 24 juli 2014
Geadresseerden:	Afdeling Mestbank Dienst Dataverwerking en -Analyse T.a.v. Dorothy De Winne Gulden Vlieslaan 72 1060 Brussel Dorothy.DeWinne@vlm.be
Cc:	Vlaamse Landmaatschappij Sabine De Mulder (Sabine.DeMulder@vlm.be) Ingrid De Veen (Ingrid.DeVeen@vlm.be)

Aanleiding

In uitvoering van het Mestdecreet bepaalt de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) voor ieder perceel in landbouwgebruik een bemestingsregime. Dit regime is onder meer afhankelijk van de ruimtelijke bestemming, vastgesteld door het gewestplan of ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP). Daarnaast wordt voor het bemestingsregime rekening gehouden met de ligging in kwetsbaar gebied. Het volledige grondgebied van Vlaanderen valt hieronder door de aanduiding als 'kwetsbare zone water'.

Door vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Heverleebos - Meerdaalwoud', wijzigen 14 percelen van een landbouwbestemming naar een groene bestemming. Het bemestingsregime van de betrokken percelen wordt bijgevolg herbekeken. De Vlaamse Landmaatschappij heeft in het kader hiervan nieuwe bemestingsklassen toegekend.

Vraag

Zijn de bemestingsklassen die de VLM toekende aan de 14 percelen waarvan de bestemming in het RUP 'Heverleebos - Meerdaalwoud' wijzigde van een agrarische naar een groene bestemming, in overeenstemming met de meest recente gegevens van de Biologische Waarderingskaart (BWK)?

Toelichting

---

1 Algemeen

In groene ruimtelijke bestemmingen is elke vorm van bemesting is uitgesloten. Voor percelen in landbouwgebruik is onder bepaalde voorwaarden een versoepeling van het bemestingsverbod mogelijk. Dit is afhankelijk van de toegekende bemestingsklasse, die afgeleid wordt uit de BWK-typologie van het betrokken perceel.

Voor vier groepen van BWK-karteringseenheden voor graslanden en akkers, is een bepaald bemestingsregime van toepassing volgens artikel 3 van het Mestdecreet. Deze groepen zijn:

- niet-intensieve graslanden, vertaald naar bemestingsklasse GGN;
- potentieel belangrijke graslanden, vertaald naar bemestingsklasse GGI;
- intensieve graslanden, vertaald naar bemestingsklasse GGO;
- akkers, vertaald naar bemestingsklasse GGO.

De BWK-karteringseenheden per groep worden opgesomd in bijlage 2. De bemestingsregimes die horen bij elke groep, worden besproken in bijlage 3.

2 Controle van de percelen

Voor de controle van de toegekende bemestingsklassen wordt rekening gehouden met volgende gegevens:

- Voorkomende BWK-karteringseenheden in de betrokken percelen in de eerste, tweede, derde en vierde eenheid op de Biologische Waarderingskaart, uitgave 2014 (De Saeger *et al.*, 2014).

- Het bemestingsregime per BWK-karteringseenheid volgens Vriens *et al.* (2011).
- Aanduiding als faunistisch belangrijk gebied (De Knijf *et al.*, 2010).

Voor de controle leverde de VLM een GIS-shapefile aan met de toegekende categorieën per perceel uit het RUP 'Heverleebos - Meerdaalwoud'.

Via luchtfoto-interpretatie werd bekeken in hoeverre de landbouwpercelen ruimtelijk overeenstemmen met de percelen van de BWK en of de gegevens van de Biologische Waarderingskaart mogelijk achterhaald zijn. Het INBO gaat niet akkoord met de voorgestelde bemestingsklasse van één perceel. Dit wordt aangegeven in de attribuentabel van de aangeleverde GIS-shapefile ('niet ok' in de kolom 'OPM_BWK'). Ter verduidelijking:

Voor het perceel met OBJECTID_1 nummer 35 stelt de VLM als bemestingsklasse GGI voor. Het is een soortenrijk permanent cultuurgrasland met gedeeltelijk zeer waardevol struisgras-grasland (BWK-kartering in 2001: hp* + ha). Uit de luchtfoto van 2013 kan niet afgeleid worden of de vegetatie intussen gewijzigd is. Bijgevolg adviseren we GGN als bemestingsklasse.

Het INBO heeft nog opmerkingen bij twee smalle stroken ('opmerking' in de kolom 'OPM_BWK'):

Bij het record met OBJECTID_1 nummer 87 is het niet duidelijk waarop de strook betrekking heeft: op grasland onder de bomenrij of bosrand, of over een rand van het tijdelijk grasland. In het eerste geval is de voorgestelde bemestingsklasse GGN correct. In het tweede geval is GGO de overeenkomstige bemestingsklasse.

Ook bij het record met OBJECTID_1 nummer 93 is het niet duidelijk waarop de strook betrekking heeft: op grasland onder de bosrand of op de rand van de akker. In het eerste geval is de voorgestelde bemestingsklasse GGN correct. In het tweede geval is GGO de overeenkomstige bemestingsklasse. Deze strook is dermate smal dat er ook sprake kan zijn van een sliver (fout in digitaal bestand).

Het INBO heeft geen opmerkingen wat betreft de percelen met OBJECTID_1 nummers 1, 27, 45, 46, 48, 51, 54, 70, 76, 80 en 92.

Conclusie

Het INBO heeft opmerkingen bij 3 van de 14 percelen en adviseert voor volgende percelen (zie GIS shape-file met aangepaste attribuentabel in bijlage 1):

- perceel met OBJECTID_1 nummer 35: voorstel tot wijziging van bemestingsklasse GGI naar GGN,
- records met OBJECTID_1 nummer 87 en 93: voorstel tot wijziging van bemestingsklasse GGN naar GGO indien de smalle strook betrekking heeft op een rand van het tijdelijk grasland of akker. Indien de smalle strook betrekking heeft op grasland onder de bosrand of houtkant met bomen is GGN correct.

Referenties

De Knijf G., Guelinckx R., T'jollyn F. & D. Paelinckx (2010). Biologische Waarderingskaart, versie 2. Indicatieve situering van de faunistisch belangrijke gebieden (Rapport en digitaal bestand). Rapporten van het Instituut voor Natuur en Bosonderzoek 2010(31). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.

De Saeger S., Guelinckx R., Van Dam G., Oosterlynck P., Van Hove M., Wils C. & Paelinckx D. (red.) (2014). Biologische Waarderingskaart en Natura 2000 Habitatkaart, uitgave 2014. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2014(1698392). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.

Vriens L., Bosch H., De Knijf G., De Saeger S., Guelinckx R., Oosterlynck P., Van Hove M. & Paelinckx D. (2011). De Biologische Waarderingskaart. Biotopen en hun verspreiding in Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Mededeling van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek. INBO.M.2011.1. Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.

Bijlage 1:

GIS-shape file (INBO.A.3169_bijlage1.zip) met aanduiding van 'ok', 'opmerking' of 'niet ok' in de kolom 'Opm_BWK' (enkel digitaal beschikbaar).

Bijlage 2:

BWK-karteringseenheden voor graslanden en akkers, gegroepeerd volgens het bemestingsregime zoals voorzien in artikel 3 van het Mestdecreet (Vriens *et al.*, 2011).

Niet-intensieve graslanden:

- halfnatuurlijke graslanden: ha, hc, hd, hf, hk, hm, hn, hu (49° van art. 2, 60° van art. 3)
- De graslanden hp*, hpr*, hpr+da, hr (51° van art. 2, 62° van art. 3)
- De graslanden hpr*+da (52° van art. 2, 63° van art. 3)
- De graslanden hpr* met elementen van mr,mc, hu, hc (53° van art. 2, 64° van art. 3)

Potentieel belangrijke graslanden (50° van art.2, 61° van art. 3):

- Hp+k(.): cultuurgraslanden met waardevolle kleine landschapselementen in de grasland-, moeras-, of waterrijke sfeer, bv. hp+mr, hp+kn, hp+hc, hp+k(ae), hp+k(hc), hp+k(mr). Deze lijst is niet limitatief, eender welk complex met dergelijke waardevolle vegetaties wordt als potentieel belangrijk grasland beschouwd.
- Hp+fauna: overdruk faunistisch belangrijke gebieden
- Hp-graslanden op lemige en kleiige, relatief vochtige bodems in valleien met een hoge ecologische prioriteit (hpriv)
- Hpr: weilandcomplex met veel sloten en/of microreliëf

Intensieve graslanden:

- Grasland dat niet valt onder een van bovenstaande groepen (56° van art.2, 66° van art. 3)
- Hp: soortenarm permanent cultuurgrasland
- Hx: zeer soortenarm, vaak tijdelijk cultuurgrasland.

Akkers:

Landbouwgronden, die geen grasland zijn en gebruikt worden voor land- of tuinbouwteelten in ruime zin zoals akkerbouw, fruitteelt, groententeelt, sierteelt, graszodenteelt (67° van art. 3)

Bijlage 3: Te onderscheiden bemestingsregimes volgens het Mestdecreet (Vriens *et al.*, 2011).

Algemeen mestverbod: meststoffen mogen enkel opgebracht worden op landbouwgronden en mogen niet geloosd of gestort worden in openbare rioleringen, in oppervlaktewateren, in grondwater, op openbare wegen, op bermen en op alle andere plaatsen die geen landbouwgrond zijn. Uitzonderingen zijn voorzien voor parken en tuinen en bij aanplanten van bomen. In de waterwingebieden type 1 geldt echter een absoluut bemestingsverbod.

Mestbeperking 'niet intensieve graslanden' (GGN): wanneer niet intensieve graslanden in landbouwgebruik zijn, is enkel bemesting toegestaan via rechtstreekse mestuitscheiding bij begrazing waarbij 2 grootvee-eenheden per hectare op jaarbasis worden toegelaten. Deze mestbeperking is juridisch enkel voorzien voor landbouwgronden gelegen in natuurgebieden, natuurontwikkelingsgebieden of natuurreservaten, uitgezonderd de huiskavels daarbinnen.

Mestbeperking 'Potentieel belangrijke graslanden'(GGI): voor landbouwgronden gelegen in natuurgebieden, natuurontwikkelingsgebieden of natuurreservaten is voor deze graslanden een bemesting toegestaan via rechtstreekse mestuitscheiding bij (na)begrazing waarbij 2 grootvee-eenheden per hectare op jaarbasis worden toegelaten. In afwachting van de natuurrichtplannen, kan een supplementaire bemesting van 100 kg stikstof uit chemische meststoffen per ha per jaar toegestaan worden, op voorwaarde dat daarvoor een beheersovereenkomst wordt afgesloten.

Mestbeperking 'langs waterlopen': Het opbrengen van mest is verboden op stroken gelegen binnen een afstand van 10 m landinwaarts gemeten vanaf de bovenste rand van een waterloop gelegen in het Vlaams Ecologisch Netwerk en van 5 m in de overige gevallen. Deze regel wordt niet via de BWK geïmplementeerd, omdat deze geen informatie bevat over het overgrote deel van de waterlopen.

Intensieve graslanden en akkers (GGO): Hier kan ontheffing van de bemestingsbeperking verkregen worden indien het in 2008 aangegeven was als intensief grasland of akker ofwel zo aangegeven was als in het jaar voorafgaand aan de definitieve vaststelling van het Ruimtelijk Uitvoeringsplan waarin het een groene bestemming kreeg.